

Аскар МУХТОР

ЧИН ЭРТАК

Бизда ҳозир ошкоралик пайти,
Хеч гап бўлмай қолди митинг, суронлар.
Лекин, гер Андерсен, жуда кўпайди
Сиз айтган ялангоч қироллар.
Бирорлари дарров топиб жўйин
Орқа-олдин тўсди вақтида.
Лекин бирорлари япялангоч кўйи
Ултириби ҳамон тахтида.
Гапирада қайта куришлардан,
Сарин шабадада қалтираб.
Унвондан ун қолган юғоздай шалдираб,
Кўкси эса яра, тўғаничлардан.
Мана кўринг, дейди, мен ҳам борман,
Кулгили ликилар бошидаги тоҷ.
Одобдан, ахлоқдан беради фармон.
Узи эса, узр, ялангоч.

Биласиз, ялангоч тоймайди сувдан,
Нутқлар ўпқонига тушади.
Чўкиб кетди кўпин шу билан,
Портлаганда ахир обруп пухаги.
Бобо, ҳаёлотни билгансиз мангу.
Илҳомингиз тошган онлари.
Лекин эртакларни чигга эвирдику
Замонамиз қаҳрамонлари.

ТОШ

Тошлар, тошлар... яккам-дуккам,
қат-қат.
Минг йилларда ўша шакли, ҳолати.
Тошқинлар, қуёнлар ўтади бешафқат,
Ўтади дувуллар, тошлар қолади.
Довулдай, қуондади ўтади йиллар,
Мангуликка чўкар, гўё гард.
Лекин хотира фақат имиллар,
Ўнда тошдай қолар фақат дард.
Бир куни она-ер мени ҳам олар,
Изисиз йўқоларман
тупроқдай нураб.
Эримай,
чиримай,
тошдай туриб қолар
Бир вақт эшитганим
адолатсиз гап.

ЯНГИ ЮЛДУЗ

Сен чўчима, сен чўчима, болам,
Экрандан янграган ўқлардан.

Үйламаки, ҳар вақт бутун олам
Шу товушдан фақат руҳланган.
Негадир миф Марсни кўтаргани
бошга,
Осмонларда ҳам йўқ баҳс худоси.
Бу қутсиз товушлар... тегади ғашга.
Биз яшатан давринг акс садоси.

Тарниий лавҳа йўқ ўқ узилмаган,
Нега отади, деб яна сўрадинг.
Сен чўчима, болам. Жуда безиллаган
Ўзиминг ҳам шундан юрагим.

Пороҳ — авлодимнинг манглай
шўрида,
Бир умр қулоги шангиллади.
Наган, қора итдай, аёл қўлида,
Гимназист қўлида ванниллади.

Ер тишлари эс-эр, кадетлар,
Кейин коммунарлар... Отдик, отилдик.
Пистадай, қақилди комбедлар.
Ўзидан авж олди синфий қотиллик.

Бирин ўнг деб отдик, сўл деб бирини,
«Учлик»лар ишларди тутун ичади.
Ўқ саси қуритар инсон меҳрини,
Кишини ўлдирап кишида.

Шукур, ҳали забонимиз бор.
Тепик билан ўйнашмоқли бас,
Эндиғи ўқларга дунё тор.
Марсадан Ерга нур тушган эмас.

* Марс планетаси қадимий Рим мифологиясидан
уруш худоси ҳисобланган.

Үйлар овозидан сен чўчима, болам,
Зора бу ўтмишнинг акс садоси.
Ана, бир юлдуздан ёрнишмоқда олам,
Балки шудир баҳс худоси...

АДОЛАТ ҲАҚИДА

Даф этолмас давлат қазони,
Бойни йўқсу — ерга чўккиси.
Улим тенглар шуҳо гадони, —
Адолатнинг олий чўккиси!

Зукодир, фозилдир, дардсиздир —
Ҳаммаси ўлимдан кўрккиси.

Донона нодонга ўлим бир,

Адолатсизликнинг олий чўккиси!

АНАЛҲАҚ

Мингйилликлар зиҳи
шундайни бир пайт —
Ҳамма материални, ҳамма илмни.
«Аналҳақ!» десам ҳам,
хали бунга лоқайд,
Хеч ким шилиб олмас менинг теримни.
Гарчи асрларнинг исенкор руҳи,
Гулхандар нафаси кезар олисда,
Жаннатий орзулар билан дўзахнинг
чўғи,
Инсон билан худо чиндан омухта.
У — худо.

Туйғудан тўғилиши эзгу,
Буни ишбот қилиш асли керакми.

Олиб юрармиди йўқса кўксида у

Шафқат, безоваталик, муҳаббат, ором
Ва, меҳр худосини — юракни!
У — инсон.

Акс ҳолда ўқса тутмаси
Қанотли, ёввойи, ожиз қардошин.
Жонига қасд қилиб ўзи ѹиртмаси
Қутбда жаҳнаннинг озон пардасин.
У — худо.

Бўлмаса келармиди умри
Қора асрларда тонгдай ёриши.
Коинотни шундай илттармиди
Еримизнинг яшил шуури
Кўш нурларига қоришиб!

У инсондир.

Қирқ минг муҳориба

Ёзма таржининг фақат ўзида.
У худодир. Унинг ҳисобида
Етимас, етимиш минг мўъжиза.

У инсон бўлмаса, соҳи олдидан қайтсан.
Идрок шуъласида бўлмасин гумроҳ.
Ким у — қатл этилган президентлар

айтсан,

Айтсан БОИНГдаги уч юз бегуноҳ...
Алқисса, ғойибдан кутмоқни унут.
«Аналҳақ!» — ўзингсан худо ва инсон
Ўзингдан илтижо, ўзингдан умид,
Ўзингта сажда қил, ўзингта ишон!

Жуманеш ЖАББРОВ

ПУШКИН ЧИМЁНДА

Дейдилар. Пушкини кўргандир бу Чимён тоглари,
Шеърлари ўзбекча янграб, мавж урган чоглари.
Ушбу ҳоя, бул булоқлар барчаси бўлган гувоҳ—
Ул забардаст шонирим дунёидан урганда оҳ.
Арчазорлар, қоялар ҳам унга кўнглини очдилар,
Жийазорлар бошидан милион кумушлар
соҳдилар.

Чўққилардан жизмайиб пешкав бўлиб
чиқкан кўш,
Иўлларига даста-даста мөхр ила сепган қувонч.
Оқсусу Кўккусви бўйлаб, кезган ой ёғудиси,
Кўрган ул юлдузлар аксин чашмалар кўзгусида.

Қоя узра қоядек юртимга боққан тўрт тараф.
Бир диёрким, мир Алишер шеъридан бошда
шараф.

Бунда чодирлар тикиб, бир неча шоир басма-бас,
Субҳи шом зўр шеърият бағрида олганлар нафас.
Бунда Ойбек ишлаб илҳом билан ошуфтаҳол,
Ҳам Онегин чўйқиларга айлакандир аризи ҳол.

Туйғуларда шуълаланса қанчалик маъноя сир,
Барчасин бир-бир кўчирган меҳр ила

Ўсмон Носир.

Қайнаган сирли булоқлар—қалбининг фаввораси,
Гўё йилгар Зарема — шум сарой оввораси.
Уйгуни Фафур Гулом устодга ҳамроҳ эдилар,
Маънилар уммомидан бир неча гавҳар тердишлар.

Миртемир эрди бу ерда эзгуликнинг ташнаси,
Ҳам Олимжон қалбининг Пушкиндан эрди
яшашни.

Бунда гоҳ кулги жаранглаб, гоҳ кўпирган
бода ҳам,
Давраларда қанча ҳикматлар деган
Шайхзода ҳам.

Бунда Пушкин ҳар юракка киргани рост
нур бўлиб.

Туйғуси, түғёнлари ўзбек тилимга жўр бўлиб.
Эҳ, ўшал давр, ул соатлар бир умрга туйгулик,
Ҳамда ҳар бир лаҳзасига битта ҳайкал қўйгулик.

Неча кунким, гурлаган Пушкин диёrim тоғида,
То ҳануз янграп садоси ўлканнинг ҳар ёғида.
Шул сабабдан бунда қолган бир умрга тог бўлиб,
Шеършунос ёркшунос ҳалқим учун байрок
бўлиб.

АГАР...

Бир қатра булғанса, Гангда ё Нилда,
Африкада ўқдан ёнса бир дараҳт.

Евуз хуруж қылса олис бер эйда,
Бир умр чинори чўрт унса барвақт,

Бир кўлнинг тақдири қил узра қолса,

Бир севги багрига урлса ҳанжар.

Оламдан бир кувонч изисиз йўқолса,

Бир гулшам багоного ҳолса бесамар —

Сен эса қылт этмай турсанг субҳи шом,

Юрагинга булар солмаса дард-чўй.

Демак, қаҷонлардир ўлгансан, тамом,

Демак, бу дунёга келганинг ҳам йўқ.

ШУБҲАСИЗ...

Қора денгиз бизда бўлслайди агар,
Топили ўзбекда ажиб бир раҳбар,

Дер эди: — Бунча ер бефойда нега?

Қандайдир шўр сувлар бўлибди эга.

Бу сувнинг баҳридан ётмоқлик керак.

Рахимжон ОТАЕВ

Бир пайт қобил копини етказида
кўтарганинг инклилаб-сингиллаб пах-
тазордан чиқиб келади. Коли узи-
дан катта булса каттаки, кичик эмас. Чопиб
бориб болакларнинг инклилаб-сингиллаб
базордан чиқиб келади. Лекин бунинг узидасин чиқ-
маслигини билади. Мини қисла ҳам эшак-да! Шу-
нинг учун бола бояқини копини ортаётганде кий-
намасин деб, ариқчанинг ичига тубиши
деб андак кетди. Лекин, кёёда! Болак копини базур
ортиб, бир кўнда музовзанатни саклаганда ўзи ҳам
сакраб мимоқини булади. Энди мигнандида таранг
қанчанинг ҳангни эди! Ўзакува, чандаст.

Чирикни тақдиди кетади. Нигони кимни кетади? —
Бир пайт қобил копини инклилаб-сингиллаб пах-
тазордан чиқиб келади. Коли узи-
дан катта булса каттаки, кичик эмас. Чопиб
бориб болакларнинг инклилаб-сингиллаб
базордан чиқиб келади. Лекин бунинг узидасин чиқ-
маслигини билади. Мини қисла ҳам эшак-да! Шу-
нинг учун бола бояқини копини ортаётганде кий-
намасин деб, ариқчанинг ичига тубиши
деб андак кетди. Лекин, кёёда! Болак копини базур
ортиб, бир кўнда музовзанатни саклаганда ўзи ҳам
сакраб мимоқини булади. Энди мигнандида таранг
қанчанинг ҳангни эди! Ўзакува, чандаст.

Чирикни тақдиди кетади. Нигони кимни кетади? —
Бир пайт қобил копини инклилаб-сингиллаб пах-
тазордан чиқиб келади. Коли узи-
дан катта булса каттаки, кичик эмас. Чопиб
бориб болакларнинг инклилаб-сингиллаб
базордан чиқиб келади. Лекин бунинг узидасин чиқ-
маслигини билади. Мини қисла ҳам эшак-да! Шу-
нинг учун бола бояқини копини ортаётганде кий-
намасин деб, ариқчанинг ичига тубиши
деб андак кетди. Лекин, кёёда! Болак копини базур
ортиб, бир кўнда музовзанатни саклаганда ўзи ҳам
сакраб мимоқини булади. Энди мигнандида таранг
қанчанинг ҳангни эди! Ўзакува, чандаст.

Чирикни тақдиди кетади. Нигони кимни кетади? —
Бир пайт қобил копини инклилаб-сингиллаб пах-
тазордан чиқиб келади. Коли узи-
дан катта булса каттаки, кичик эмас. Чопиб
бориб болакларнинг инклилаб-сингиллаб
базордан чиқиб келади. Лекин бунинг узидасин чиқ-
маслигини билади. Мини қисла ҳам эшак-да! Шу-
нинг учун бола бояқини копини ортаётганде кий-
намасин деб, ариқчанинг ичига тубиши
деб андак кетди. Лекин, кёёда! Болак копини базур
ортиб, бир кўнда музовзанатни саклаганда ўзи ҳам
сакраб мимоқини булади. Энди мигнандида таранг
қанчанинг ҳангни эди! Ўзакува, чандаст.

Чирикни тақдиди кетади. Нигони кимни кетади? —
Бир пайт қобил копини инклилаб-сингиллаб пах-
тазордан чиқиб келади. Коли узи-
дан катта булса каттаки, кичик эмас. Чопиб
бориб болакларнинг инклилаб-сингиллаб
базордан чиқиб келади. Лекин бунинг узидасин чиқ-
маслигини билади. Мини қисла ҳам эшак-да! Шу-
нинг учун бола бояқини копини ортаётганде кий-
намасин деб, ариқчанинг ичига тубиши
деб андак кетди. Лекин, кёёда! Болак копини базур
ортиб, бир кўнда музовзанатни саклаганда ўзи ҳам
сакраб мимоқини булади. Энди мигнандида таранг
қанчанинг ҳангни эди! Ўзакува, чандаст.

